

φτάνω

φτάνω κ. **φθάνω**, ρ. [<μσν. φτάνω <αρχ. φθάνω>], φτάνω. **1.** πετυχαίνω, πραγματοποιώ το σκοπό μου: «έφτασα εκεί που ήθελα». **2.** πλησιάζω να φτάσω σε οργανισμό, να εκσπερματώσω: «οι πιο πολλές γυναίκες φτάνουν αργά». **3. φτάνει**, (απρόσ.) είναι αρκετό, αρκεί: «φτάνει, δε θέλω άλλο || φτάνει, μη μου βάζεις άλλο || φτάνει να θέλεις, κι όλα θα διορθωθούν». (Λαϊκό τραγούδι: *δεν τα θέλει τα παλάτια, όλα τα περιφρονεί μια μελαχρινή του φτάνει φίνος να γενεί κι άλλη μια ξανθούλα θέλει να την παντρευτεί*). **4. φτάνει!** δηλώνει πως εξαντλήθηκε η αντοχή μας ή η υπομονή μας, αρκετά: «φτάνει, δεν αντέχω άλλα βάσανα!». (Λαϊκό τραγούδι: *φτάνει φτάνει φτάνει, η ζωή μου κύκλους κάνει*). Συνήθως συνοδεύεται από το *πια*. **5.** στο *α' εν.* πρόσ. του *αορ.* ως *επιφών.* **έφτασα!** έρχομαι αμέσως, πες ότι ήρθα: «έλα λίγο που σε θέλω. -Έφτασα!». **6.** στο *γ' εν.* πρόσ. *αορ.* ως *επιφών.* **έφτασε!** δηλώνει μεγάλη προθυμία του ομιλητή να ικανοποιήσει την επιθυμία ή να εκτελέσει την παραγγελία κάποιου: «δώσε μου, σε παρακαλώ, δέκα χιλιάρικα. -Έφτασε! || φέρε μου, σε παρακαλώ, ένα ποτήρι νερό. -Έφτασε!». Σε περίπτωση γκαρσονιού, ακούγεται στον τύπο **εφτασεί!** με τονισμό έντονα το *ε* και με μακρόσυρτη φωνή: «φέρε μου έναν βαρύ γλυκό. -Εφτασεί!». Συνών. *αμεσώις!* (Ακολουθούν 112 φρ.).

- αν δεν περισσεύει, δε φτάνει, βλ. λ. [περισσεύω](#).

- απλώνω τα πόδια μου μέχρι εκεί που φτάνει το πάπλωμα, βλ. λ. [πόδι](#).

- απλώνω τα χέρια μου εκεί που δε φτάνουν, βλ. λ. [χέρι](#).

- δε μας εφτάναν τα μουνιά, μας ήρθαν κι απ' την Πέργαμο, βλ. λ. [μουνί](#).

- δε μας φτάναν τα δικά μας, μας ήρθαν κι απ' την Πέργαμο, βλ. λ. [δικός](#).

- δε φτάνει μια ζωή, βλ. λ. [ζωή](#).

- δε φτάνει ούτε για ζήτω, βλ. λ. [ζήτω](#).

- δε φτάνει ούτε για χαρτζιλίκι, βλ. λ. [χαρτζιλίκι](#).

- δε φτάνει που..., λέγεται στην περίπτωση που σε κάτι κακό ή δυσάρεστο, προστίθεται και άλλο: «δε φτάνει που είναι μεθύστακας, είναι και χαρτοπαίχτης από πάνω || δε φτάνει που κήκε το χωριό μας απ' τις πυρκαγιές, μας το κατάστρεψε κι ο σεισμός».

- δεν έφτασε *δα* η συντέλεια του κόσμου ή δεν έφτασε κι η συντέλεια του κόσμου, βλ. λ. [συντέλεια](#).

- δεν έφτασε *δα* το τέλος του κόσμου ή δεν έφτασε και το τέλος του κόσμου, βλ. λ. [τέλος](#).

- δεν το φτάνει ο νους του ανθρώπου, βλ. λ. [άνθρωπος](#).

- δεν τον φτάνει κανείς (κανένas σε κάτι), είναι ασυναγώνιστος, αξεπέραστος σε μια τέχνη ή σε κάτι καλό ή κακό: «είναι τόσο καλός μηχανικός, που δεν τον φτάνει κανείς || δεν τον φτάνει κανείς στο τρέξιμο || είναι τόσο απατεώνας, που δεν τον φτάνει κανένas || δεν τον φτάνει κανείς στα μαθηματικά».

- δεν τον φτάνεις ούτε στο μικρό του το νύχι, βλ. λ. [νύχι](#).

- δεν τον φτάνεις ούτε στο νυχάκι του ή δεν τον φτάνεις ούτε στο μικρό του το νυχάκι, βλ. λ. [νυχάκι](#).

- δεν τον φτάνεις ούτε στο δαχτυλάκι του ή δεν τον φτάνεις ούτε στο μικρό του το δαχτυλάκι, βλ. λ. [δαχτυλάκι](#).

- εδώ που φτάσαμε, εδώ.

- εδώ φτάσαμε! βλ. λ. [εδώ](#).
- είναι κοντό το χέρι του να φτάσει και σε μένα, βλ. λ. [χέρι](#).
- εκεί που φτάσαμε, βλ. λ. εκεί.
- εκεί φτάσαμε! βλ. λ. εκεί.
- έφτασα στο νυν και αεί, βλ. λ. αεί.
- έφτασα στο μηδέν, βλ. λ. μηδέν.
- έφτασα στο μη παρέκει, βλ. λ. παρέκει.
- έφτασα στο τίποτα, βλ. λ. τίποτα.
- έφτασα στο μη χέσω! βλ. λ. χέζω.
- έφτασαν στο Θεό, βλ. λ. [Θεός](#).
- έφτασαν τα πόδια στην πλάτη του, βλ. λ. [πόδι](#).
- έφτασαν τα πόδια στον ώμο του, βλ. λ. ώμος.
- έφτασε η μεγάλη ώρα, βλ. λ. [ώρα](#).
- έφτασε η Τετραδίτσα, πέρασε η βδομαδίτσα, βλ. λ. [Τετράδι](#).
- έφτασε η ψυχή στο στόμα, βλ. λ. ψυχή.
- έφτασε η ώρα, βλ. λ. [ώρα](#).
- έφτασε η ώρα μου, βλ. λ. [ώρα](#).
- έφτασε η ώρα σας! βλ. λ. [ώρα](#).
- έφτασε η ώρα της αλήθειας, βλ. λ. [ώρα](#).
- έφτασε η ώρα του, βλ. λ. [ώρα](#).
- έφτασε να..., κατάντησε να...: «κάποτε είχε πολλά λεφτά, αλλά έμπλεξε με τη χαρτοπαιξία κι έφτασε να μην έχει να φάει». βλ. και φρ. φτάνει να(...).
- έφτασε ο κόμπος στο χτένι, βλ. λ. κόμπος.
- έφτασε στ' αφτιά μου, βλ. λ. αφτί.
- έφτασε στα πρόθυρα..., βλ. λ. [πρόθυρα](#).
- έφτασε στη βρύση και δεν ήπιε νερό, βλ. λ. [νερό](#).
- έφτασε στην πηγή και δεν ήπιε νερό, βλ. λ. [νερό](#).
- έφτασε το μαχαίρι στο κόκαλο, βλ. λ. [μαχαίρι](#).

- έφτασε ψηλά, βλ. λ. [ψηλός](#).
- η μύτη του φτάνει στον ουρανό, βλ. λ. [μύτη](#).
- θα σου δείξω πόσο βαθιά φτάνει η τρύπα του λαγού ή θα σου δείξω πόσο βαθιά φτάνει του λαγού η τρύπα, βλ. λ. [λαγός](#).
- καλύτερα να περισσεύει παρά να μη φτάνει, βλ. λ. [περισσεύω](#).
- κάνω ό,τι φτάσει, βλ. λ. [κάνω](#).
- κώλος που κλάνει, γιατρός δε φτάνει, βλ. λ. κώλος.
- λέει ό,τι φτάσει, βλ. λ. [λέω](#).
- μέχρις εκεί έφτασε η χάρη του! βλ. λ. [χάρη](#).
- μέχρις εκεί που φτάνει το μάτι σου, βλ. λ. [μάτι](#).
- μέχρις εκεί φτάνει το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#).
- μόλις που έφτασε, βλ. λ. [μόλις](#).
- μονό δε φτάνει, διπλό περισσεύει, βλ. λ. [μονός](#).
- να μη φτάσεις να δεις ανθρώπου μέρα, βλ. λ. [άνθρωπος](#).
- να μη φτάσεις να δεις άσπρη μέρα, βλ. λ. [μέρα](#).
- να μη φτάσεις να δεις Θεού πρόσωπο, βλ. λ. [Θεός](#).
- να μη φτάσεις να δεις χαίρι και προκοπή, βλ. λ. [χαίρι](#).
- όσα δε φτάνει η αλεπού τα κάνει κρεμαστάρια, βλ. λ. [αλεπού](#).
- όσο που φτάνει το μάτι σου, βλ. λ. [μάτι](#).
- όταν καίγεται το σπίτι του διπλανού, η φωτιά θα φτάσει και στο δικό σου, βλ. λ. [σπίτι](#).
- πάτησε στ' αβγό κι έφτασε τον ουρανό, βλ. λ. [αβγό](#).
- που αγάλια αγάλια περπατεί, μακριά μπορεί να φτάσει, βλ. λ. αγάλια.
- ρούφα κι έφτασε! βλ. λ. [ρουφώ](#).
- σαν να μη μας έφταναν όλα τ' άλλα ή σαν να μην έφταναν όλα τ' άλλα, βλ. λ. [όλος](#).
- το μαχαίρι έφτασε μέχρι (ως) το κόκαλο, βλ. λ. [μαχαίρι](#).
- τον φτάνω, τον προφταίνω, τον προλαβαίνω: «είχε φύγει λίγο πιο μπροστά από μένα, αλλά τον έφτασα στην τρίτη στροφή».
- τον φτάνω στο αμάν, βλ. λ. αμάν.
- τον φτάνω στο αμήν, βλ. λ. αμήν.

- τόσο φτάνει το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#).
- τρέχει και δε φτάνει, βλ. λ. τρέχω.
- φτάνει δε φτάνει, **α.** είναι αμφίβολο αν έχει το κατάλληλο μήκος για να συνδέσει δυο αντικείμενα: «το καλώδιο φτάνει δε φτάνει μέχρι το άλλο σπίτι για να πάρουμε ηλεκτρικό ρεύμα». **β.** είναι αμφίβολο αν θα καταφέρει να φτάσει στον προορισμό του: «δεν έχει αρκετή βενζίνη κι επειδή οι βενζινοπώλες έχουν απεργία, φτάνει δε φτάνει ο τάδε στην πόλη του».
- φτάνει και περισσεύει, επαρκεί απόλυτα, είναι υπεραρκετό: «μη μου βάζεις άλλο φαγητό, γιατί φτάνει και περισσεύει αυτό που μου 'βαλες || δε θέλω άλλο χαρτζιλίκι, γιατί φτάνει και περισσεύει αυτό που μου 'δωσες».
- φτάνει να..., αρκεί να...: «θα κάνω ό,τι θέλεις για σένα, φτάνει να μ' αγαπάς || θα σου κάνω όλα τα χατίρια, φτάνει να είσαι φρόνιμη». (Λαϊκό τραγούδι: δε με συγκινούν αγάπες, **φτάνει να** καλοπερνώ κάθε βράδυ να τραβάω το ποτήρι μου και να σφάζονται λεβέντες για χατίρι μου). βλ. και φρ. έφτασε να(...).
- φτάνει να κουνήσει το δαχτυλάκι του ή φτάνει να κουνήσει το μικρό του το δαχτυλάκι, βλ. λ. [δαχτυλάκι](#).
- φτάνει που..., αρκεί που...: «φτάνει που ήρθε, γι' αυτό μην το μαλώνεις το παιδί». (Λαϊκό τραγούδι: μεροπούλι μεροφά **φτάνει που** θα μ' αγαπάει).
- φτάνω δεύτερος, βλ. λ. [δεύτερος](#).
- φτάνω δεύτερος και καταϊδρωμένος, βλ. λ. [καταϊδρωμένος](#).
- φτάνω μέχρι (ως) το τέλος (κάτι), βλ. λ. [τέλος](#).
- φτάνω μέχρι (ως) το τέρμα (κάτι) ή φτάνω στο τέρμα (κάτι), βλ. λ. τέρμα.
- φτάνω στα άκρα, βλ. λ. άκρο.
- φτάνω στα γράδα μου, βλ. λ. γράδα.
- φτάνω στα δικαστήρια, βλ. λ. [δικαστήριο](#).
- φτάνω στα καράτια μου, βλ. λ. [καράτι](#).
- φτάνω στα κέφια ή φτάνω στα κέφια μου ή φτάνω στο κέφι ή φτάνω στο κέφι μου, βλ. λ. κέφι.
- φτάνω στα όριά μου, βλ. λ. [όριο](#).
- φτάνω στα όρια της αντοχής μου (της υπομονής μου), βλ. λ. [όριο](#).
- φτάνω στα τελικά, βλ. λ. [τελικός](#).
- φτάνω στα χρόνια (κάποιου), βλ. λ. χρόνος.
- φτάνω στην άκρη, βλ. λ. άκρη.
- φτάνω στην κορυφή, βλ. λ. κορυφή.
- φτάνω στην πράξη, βλ. λ. πράξη.
- φτάνω στην ώρα μου, βλ. λ. [ώρα](#).

- φτάνω στο αμάν, βλ. λ. αμάν·
- φτάνω στο αμήν, βλ. λ. αμήν·
- φτάνω στο απροχώρητο, βλ. λ. απροχώρητο·
- φτάνω στο ζερό, βλ. λ. ζερό·
- φτάνω στο νυν και αεί, βλ. λ. νυν και αεί·
- φτάνω στο σημείο να..., βλ. λ. σημείο·
- φτάνω στο τσίμα τσίμα, βλ. λ. [τσιμίμα](#)·
- φτάνω στο χείλος της αβύσσου, βλ. λ. [χείλος](#)·
- φτάνω στο χείλος της καταστροφής, βλ. λ. [χείλος](#)·
- φτάνω στο χείλος του γκρεμού, βλ. λ. [χείλος](#)·
- φτάνω στο χείλος του τάφου, βλ. λ. [χείλος](#)·
- φτάνω στον πάτο, βλ. λ. πάτος·
- φτάνω στον τελικό, βλ. λ. [τελικός](#)·
- φτάνω στου διαβόλου τη μάνα, βλ. λ. [διάβολος](#)·
- ως εκεί έφτασε η χάρη του! βλ. λ. [χάρη](#)·
- ως εκεί που φτάνει το μάτι σου, βλ. λ. [μάτι](#)·
- ως εκεί φτάνει το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- ωσότου το νερό φτάσει στη δεξαμενή, ο βάτραχος ψοφάει, βλ. λ. [βάτραχος](#)·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας